

24.3.2021

Priporočila za cepljenje proti COVID-19 in navodila za uporabo posameznih cepiv v razmerah, ko so količine cepiv zelo omejene

Na NIJZ smo pripravili naslednja priporočila in navodila za uporabo posameznih cepiv v razmerah, ko so količine cepiv zelo omejene in sicer glede na to, kako na NIJZ interpretiramo vrstni red za cepljenje s posameznim cepivom.

V Sloveniji so zaenkrat registrirana tri cepiva proti covid-19, ki naj se v trenutni situaciji in ob upoštevanju priporočil Posvetovalne skupine za cepljenje (PSC) uporabljajo, kot je navedeno spodaj. Glede na zelo omejene količine cepiv proti covid-19 v trenutni situaciji med cepivi ni možno izbirati.

Cepljenje proti covid-19 se opravi z dvema odmerkoma cepiva, pripročen presledek med odmerkoma je pri cepivu Pfizer/BioNTech tri tedne, pri cepivu Moderna pa štiri tedne in pri cepivu AstraZeneca 12 tednov. Cepivo AstraZeneca se zaenkrat v skladu s priporočili PSC uporablja za cepljenje oseb, starih od 18 do 64 let, ker je za starejše zaenkrat na voljo premalo podatkov o učinkovitosti cepiva.

Za cepljenje oseb z zmanjšano pokretnostjo na domu se lahko poleg cepiva AstraZeneca, ki se je kot edino uporabljalo do sedaj, uporablja tudi cepivo Comirnaty (Pfizer/BionTech). Posodobljen povzetek glavnih značilnosti zdravila (SmPC) za cepivo Comirnaty namreč vključuje stabilnost že pripravljenega cepiva med prevozom (cepivo se torej lahko pripravi in prenese na dom, porabiti pa se mora v šestih urah). Za osebe z zmanjšano pokretnostjo velja enako kot za pokretne osebe - cepljenje po enakih prednostnih skupinah glede na vrsto cepiva.

mRNA cepiva (Pfizer/BioNTech, Moderna) se v trenutni situaciji praviloma uporabljajo:

- **za osebe stare 75 let in več** (s cepivom Pfizer tudi za nepokretne),
- **za oskrbovance v DSO**, ki še niso bili cepljeni,
- **za zdravstvene delavce stare 65 let in več**, ki še niso bili cepljeni ter **za dijake zdravstvenih šol stare 16-18 let** (cepivo Pfizer), ki opravljajo klinično prakso v zdravstvenih ustanovah,
- **za posebej ranljive kronične bolnike* stare 16 do 18 let.**

mRNA cepiva (Pfizer/BioNTech, Moderna) se bodo v nadaljevanju (ko bodo cepljene vse osebe stare 75 let in več, ki se želijo cepiti) uporabljala po naslednjem vrstnem redu:

- osebe stare 70 let in več ter posebej ranljivi kronični bolniki* ne glede na starost,
- osebe stare 65 let in več,
- kronični bolniki, stari 16 do 18 let#.

Cepivo AstraZeneca se v trenutni situaciji uporablja za:

- **posebej ranljive kronične bolnike* stare 18 do 64 let** (lahko tudi starejše, če izrazijo željo za čimprejšnje cepljenje), tudi za nepokretne, dodatno tudi **diplomati in drugi v skladu s strategijo**,
- **zdravstvene delavce in sodelavci stare 18-64 let, ki še niso bili cepljeni**,
- **institucionalizirane osebe** (varovanci in zaposleni v SVZ, CIRIUS-ih, zaporih in drugih podobnih ustanovah) **stare 18-64 let**, ki še niso bile cepljene,
- **zaposleni in učenci šol za osebe s posebnimi potrebami stari 18-64 let**, ki še niso bili cepljeni,

- **zaposleni v vzgoji in izobraževanju**, ki prihajajo v neposreden stik z otroki, učenci, dijaki in študenti, glede na navodila MZ.

Cepivo AstraZeneca se bo v nadaljevanju uporabljalo za cepljenje po naslednjem vrstnem redu:

- poslanci DZ in državni svetniki DS (in del strokovnih služb), Vlada RS in zaposleni na ministrstvih, ki izvajajo naloge, nujne za nemoteno delovanje Vlade RS, Predsednik RS in Urad Predsednika republike, župani in direktorji občinskih uprav, Ustavno sodišče in zaposleni v sodstvu, ki izvajajo naloge, nujne za delovanje pravosodnega sistema, zaposleni v Upravi RS za zaščito in reševanje ter policiji in slovenski vojski,
- kronični bolniki stari 18 do 64 let# (lahko tudi starejši, če izrazijo željo za čimprejšnje cepljenje),
- osebe stare 60-64 let (zdrave),
- nujne službe v skladu s strategijo (zaposleni v sektorjih energetike, prometa, prehrane, farmacevtske industrije in farmacevtske veletrgovske dejavnosti, preskrbe s pitno vodo, financ, varovanja okolja ter informacijsko-komunikacijskih omrežij in sistemov ter drugi zaposleni, ki izvajajo naloge, nujne za nemoteno delovanje države, udeleženci Olimpijskih iger, zaposleni in prostovoljci v organizacijah in združenjih, ki nudijo neposredno pomoč kroničnim bolnikom, odvisnim od drog, in drugim ranljivim skupinam),
- ostalo prebivalstvo.

***Posebej ranljivi kronični bolniki (tik pred terapijo ali na določeni terapiji)**

1. bolniki s presajenimi organi (tudi pred planirano presaditvijo);
2. bolniki z določenimi rakavimi obolenji:
 - bolniki, ki so trenutno na kemoterapiji
 - bolniki s pljučnim rakom na radikalni radioterapiji
 - bolniki z rakom krvotvornih organov ne glede na fazo zdravljenja
 - bolniki z rakom na imunoterapiji ali prejemniki zdravljenj s protitelesi
 - bolniki z rakom, ki prejemajo zdravljenje, ki vpliva na imunski sistem, kot so inhibitorji proteinske kinaze ali PARP inhibitorji
 - bolniki po PKMC v zadnjih 6 mesecih ali če še prejemajo imunosupresivna zdravila;
3. bolniki s hudimi boleznimi pljuč: npr. cistična fibroza, težka astma (vsi, ki imajo kljub maksimalni inhalacijski terapiji in prepoznani zdravljeni komorbidnosti, še vsaj 2 poslabšanja na leto in potrebujejo sistemski steroid in/ali imajo uvedeno biološko terapijo), KOPB (vsi, ki imajo vsaj 2 poslabšanja letno in potrebujejo antibiotično terapijo ali sistemski steroid oz. vsaj enkrat letno hospitalizacijo zaradi poslabšanja), bolniki s pomanjkanjem alfa1antitripsina, bolniki z restriktivnimi boleznimi pljuč s VC < 60 % norme in bolniki z idiopatsko pljučno fibrozo,
4. bolniki z redkimi boleznimi, ki povečujejo tveganje za okužbo (npr. težke prirojene okvare imunosti);
5. osebe na imunosupresivnem zdravljenju ali s stanji, ki povečajo tveganje za okužbo (po IDSA**);
6. odrasli z Downovim sindromom;
7. odrasli na dializi ali s kronično ledvično boleznijo 5. stopnje.
8. osebe z več kroničnimi boleznimi, ki so, po presoji lečečega zdravnika, posebej ranljive.

** - odrasli bolniki s HIV: CD4 < 200 celic/mm³, otroci: < 15 % CD4

- vsakodnevno zdravljenje s kortikosterodi: prednisolon ≥20 mg/dan (ali > 2mg/kg/dan za bolnike, ki tehtajo < 10 kg) ali ekvivalent ≥ 14 dni - bolniki na bioloških zdravilih (npr. zaviralec TNF-α, rituksimab)

Kronični bolniki

- bolniki, ki se zdravijo zaradi raka
- kronične bolezni pljuč (KOPB, zmerna do huda astma, emfizem, bronhitis, fibroza,...)
- kronične bolezni srca in ožilja (srčno popuščanje, koronarna bolezen, kardiomiopatija, arterijska hipertenzija na terapiji)
- kronična ledvična bolezen
- kronične bolezni jeter (ciroza jeter, kronični hepatitis,...)

- kronične nevrološke bolezni (možganska kap, TIA, cerebralna paraliza, multipla skleroza, epilepsija, demenca, Parkinsonova bolezen, živčno-mišična obolenja...)
- sladkorna bolezen
- psihiatrične bolezni (shizofrenija, bipolarna motnja, motnje v duševnem razvoju, avtizem,...)
- osebe, ki imajo zaradi bolezni ali zdravljenja oslabiljeno delovanje imunskega sistema
- debelost (BMI \geq 40 kg/m²)
- bolniki s funkcionalno ali anatomsko asplenijo (vključuje srpastocelično anemijo, talasemijo)
- revmatološke bolezni
- avtoimunske bolezni
- bolniki z dednimi metaboličnimi motnjami
- slepe in slabovidne osebe
- nosečnice (tudi spadajo v prednostno skupino »kronični bolniki«)
- ostali kronični bolniki, ki imajo tveganje za težji potek bolezni covid-19 po presoji izbranega osebnega zdravnika